

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija Poljanska cesta št. 32.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je na Poljanski cesti h. št. 32.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 17.

V Ljubljani, v ponedeljek 21. januarija 1884.

Letnik XII.

Kristus — Lassalle?

(Konec.)

Stöcker pa pravi: „Ako že ne spoštujete mojih besedi, spoštujte vendar tega, ki je v rokodelnici svojega očeta delal, kakor vi, in bo že skoraj 2000 let, da ga rešitelja revežev imenujemo. Ako ste res tako željni socijalnih misli, sveto pismo vzemite v roke. Nimate je kmalo knjige, kjer bi toliko krščanskega socijalizma skupaj dobili, kakor ravno v knjigi svetega pisma. Meni se zdi veliko pametneje, ako se delavci z vzori svetega pisma oborožijo, kakor pa z onimi, ki jih je učil Lassalle, in vse le na prevrat merijo.“

Na to začne Stöcker razpravljati blagoslov krščanstva, ali delavci ga ne pusté k besedi, na kar se jim Stöcker odreže: „Za krik, gospoda moja, pač družega ni treba, kakor velikih ust; in v obče je znano, da tisti, ki mnogo kriči, ima navadno najmanj razuma. Rad bi vedel, pravi Stöcker dalje, ali bi ti-le, ki sedaj tukaj s takim pogumom večnost zasramujejo, to tudi še počeli, ako bi blede smrti v oči gledali. Tukaj kričati kaže na strahopetnost.“

Nekteri se oglašijo, konec govora zahtevajoč. „Ni ga človeka v dvorani, reče na to Stöcker, ki bi imel pravico spominjati me na konec govora, kdor me ne mara poslušati, ondi so duri! Obnašate se pa vse drugače, kakor odrastli močje.“ Na to se oglasi nek delavec, rekoč: „Le mirni bodite, mu jih bom že jaz povedal!“ Ko trušč vedno hujši postaja, Stöcker preneha s srčno željo, naj bi vsakdo pravo spoznal, dokler je še čas.

Sedaj se je oglasilo na besedo več delavcev, med njimi tudi delavec Kreutz. On pravi, da se strinja s Stöckerjem, kar se tiče njegovega govora o delu, nikakor pa mu ne more verjeti, kar je pripovedoval o večnem življenji. Jaz si človeško življenje tako mislim, kakor lojevo svečo, pravi Kreutz,

kadar do dna pogori, je pa po njem. „Nikakor ne zavidam tistih, odvrne mu Stöcker, kateri živé, kakor lojeva sveča gori, dobro pa vem, da živali, od katerih loj pridobivamo, tudi na nič ne verujejo.“ To-liko Stöcker.

Vprašali bi, od kod naj te vrste ljudje dobijo pomoč, ktere tako rekoč z lučjo iščejo pri belem dnevu. Od vere, kjer vsako potrto srce moč in okrepčevanje najde, nočejo ničesar vedeti, nade na večno življenje ne poznajo, ker poslednje zanikajo; od te strani toraj ni nobenega upanja in nobene pomoči: od stvarinske ali materialne pa še manj, ker vsa zahtevanja socijalistom stavljena so na podlagi razkošnosti in sebičnosti.

Ko bi si bili oni zbrali za temelj svojih zahtevanj ljubezen do bližnjega, bili bi si že davno svoj „žalostni“ stan zboljšali. Tako jim je pa o ljubezni do bližnjega ravno toliko znanega, kakor dolgouhniku o abecedniku in le pogledajte jih: Tisti, ki najbolj rujejo in upijo, dokler so pomočniki, so navadno najbolj skopi in mojstri stiskači, — kadar sami svoji postanejo, in zakaj to? Brž ko ne so sprevideli, da večidel vsak pomočnik toliko zasluži, ako delati hoče, kolikor za-se potrebuje, da se čedno in stanu primerno oblači in hrani! Se vé, da, ako se bode krojaški pomočnik, ki je z veliko težavo štiri razrede ljudske šole izvršil in potem takoj h kruhu prišel, primerjal, kar se plače tiče, s sodnijskim adjunktom, ki je 16 let šolski prah brisal; ako bode on hotel vživati vse veselice, ktere obiskujejo uradniki in častniki; ako se bode tudi on hotel tako fino in novošegno nositi, kakor se nosijo sinovi bogatih hišnikov — potem, se vé, da mu ni pomoči pri današnji uravnavi družbenega življenja. Zakaj pa se nezadovoljni socijalist ne ozre na ubogo paro — na od dela raztrganega in spehanega kmeta? Ondi je pravi vzor za vas, vi bratje prekucije in sinovi prevrata!

Ravnajte se, kakor pošten kmet; oblačite in

hranite se stanu primerno in denar Vam bo še ostajal in bogami, zadovoljni boste s svojim stanom, kakor še nikdar poprej.

Kaj pa je treba cele noči popijati in denar zapravljati, če je morda doma blede žena lačna in deca raztrgana? Kaj pa je treba dragocene obleke za krvavo zaslužen denar, če ceneja ravno tako dobro služi? Kaj pa je treba gledati na onega, ki se je 15 ali pa 16 let po šolah trudil, če ima na mesec več plače, kakor jaz, ki nisem s šolanjem nič časa zgubil? Na kmeta glejte, ta ima še veliko manjše dohodke kakor rokodelski pomočniki, pod enakimi okoliščinami pridobljene in vendar mu ne pride na misel, da bi obstoječi red preobračal. Zakaj neki ne? Zato, ker ima še vero, ker pričakuje pravo plačilo na unem svetu, ter si zato prizadeva tudi pošteno in krščansko živeti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. januarija.

Notranje dežele.

Huda vojska in srdit boj pričel se bo morda že v malo dneh na Dunaji v **državnem zboru**. Predlog grofa Wurmbranda o proglašenji nemškega jezika za državni jezik, ki se je sè začetka malosten in nepomenljiv dozdeval, narastel je v nekoliko tednih do velikana, za ktere se bote že te dni združena levica nemško-liberalcev in pa državno-pravna desnica, v kateri so vsi narodi mnogojezične Avstrije zastopani, spopadli. Kdo bo zmagal, se kljub večini na desni strani ne more z določnostjo zagotoviti, in zato ne, ker na desnici sedi mnogo konservativnih nemcev, ki se bodo gotovo za svoj jezik potegnili, ako jih desnica ne pridobi ob pravem času po potu kakenga kompromisa? Ako vprašamo, kaj vendar levica s tem predlogom namerava, ki se mora vsakemu kmetu kakor nekaj odveč zdeti, kajti nemški jezik je že od nekdaj vpeljan po celi državi razun Galicije in Dalmacije v

LISTEK.

Koliko je na celem svetu denarja?

Denar je mera, po kateri današnji svet človeka sodi. Pred polno mošnjo in pred suknjo novo se vse odkriva, je-li pa tudi v glavi kaj prida, ali le gola, prazna slama, tega nihče ne vpraša. Naj se deklé moži, tak je gotovo prvo vprašanje: „koliko bo imela dote?“ Naj bogatin umrje, odmah se čuje: „koliko je zapustil?“ Naj se koga hvaliti sliši, takoj se vpraša: „koliko pa premore?“ Dobro vemo toraj, da Vam bomo vstregli, če Vam tukaj do krajevarja (!) natanko naštejemo, koliko pač ves svet denarja premore.

Ker bi nam pa popolnoma nemogoče bilo posamezne ljudi po celem svetu po njihovem premoženji popraševati, in ker dalje dobro znamo, da bi nam med vsakimi sto morebiti jeden po pravici povedal, od ostalih 99 bi jih polovica lagala, da ima manj, druga polovica bi se zopet bahala in upila, kdo ve, koliko da ima, hočemo rajši po statistiki seči in Vam od tamkaj svečo modrosti prižgati.

Denar je toraj mož! Brez njega človek še v Ljubljano ne more, toraj veste, da mora imeniten

biti! Ga je pa štiri prav razne vrste in te so: zlat, srebrn, drobiž in papirnat denar. Je nekaj držav na svetu ki imajo dvojno veljavo v denarji namreč zlat in srebrno, druge zopet imajo le po eno, bodi si zlat, bodi si srebrno veljavo vpeljano. Tukaj bomo našteali najpoprej.

a) Države, ki imajo zlat in srebrno veljavo vpeljano in te so:

Država	zlata	srebra	drobiža	druzih
	milijonov frankov	milijonov frankov	srebrnega kovin	kovin
Francoska	4400	2900	55	200
Algerija (v Afriki)	50	35	—	18
Belgija	350	300	15.2	33
Grška	10	15	4.5	10.8
Laška	700	130	76	170
Šveica	60	40	6.8	18
Nemška	2025	562	56	552
Španjska	760	350	57	160
Zedinjene države	2912	508	73	416
Holandska	52	315	—	17.4
Holandske naselbine	10	462	—	44
Japan	525	275	—	—
Rumunija	75	80	4.2	28
Srbija	8	1	1.8	8.6
Turčija	230	140	—	69
Egipt	307	77	—	—
Skupaj	12474	6190	349.5	1744.8

b) Države, ki imajo zlat veljavo denarno.

Država	zlata	srebra	drobiža	druzih
	milijonov frankov	milijonov frankov	srebrnega kovin	kovin
Angleška	3250	—	33.7	482
Kanada	88	—	—	20
Avstralija	325	—	—	25
Nos dobre nade	137	—	—	10
Dansko	76	—	0.8	25
Švedska	56	—	0.9	19.5
Norveška	39	—	0.4	6.5
Portugalska	143	—	—	48.5
Skupaj	4114	—	35.8	336.5

c) Države s srebrno veljavo:

Država	zlata	srebra	drobiža	druzih
	milijonov frankov	milijonov frankov	srebrnega kovin	kovin
Avstrija	250	300	25.2	73.5
Kina	—	3750	—	—
Indija	—	5000	—	—
Mehika	20	290	—	18
Rusija	800	46	—	222
Straits	—	550	—	—
Skupaj	1070	9936	25.2	313.5

Vsega denarja toraj imamo:

V zlatem denarji frankov . . . 17.658,000.000 fr.

V srebrnem denarji frankov . . 16.326,000.000 „

V srebrnem drobiži 410,000.000 „

V družih kovinah, baker, nikel itd. 2.694,000.000 „

šolo, urade in trgovino, nimamo pri najboljši volji na to družega odgovora, kakor liberalci hočejo na vsak način smrtne postelje zapustiti, na katero jih je liberalizem položil in zopet državne vajete v roko vzeti. Absolutizem bi zopet radi vpeljali, kakor so nekdanj v njegovi senci obirali pečenko pri polnih egiptovskih loncih, drugim nenemškimi narodom pa še kosti niso privošili. Naj se nam oglasi kmet, kateri dobiva od gosposke vse v svojem jeziku, ktere razume, kolikor mu ravno njegova razumnost to dopušča in radi bomo priznali, da nemški jezik ni še državni jezik pri nas. Dokler pa tega dokaza ne vidimo, naj se nam pa nikar ne zameri, ako smo takih misli, da je nemški jezik kar po tihem že davno na prestolu državnega jezika. Za jezikovo pravo levičarjem toraj ni, tem več pa jim je za poskus, kako bi se dalo zopet na višavo vladnega stola priplezati. Drugi namen pa jim je, kakor smo že poslednjič omenili, da bodo imeli zopet priložnost širokoustiti se ter čez vladno in nenemške narode zabavljati. Koliko bodo dosegli, bomo v kratkem videli.

Tri sto se jih je oglasilo za službe **obrtiškikh nadzornikov**, imenovalo se jih je pa do zdaj samo dovet, kojih imena smo že poslednjič priobčili. Vsi so tehniki razun poslednjega za južne kraje imenovanega dr. Pogačnika, ki je jurist in je bil doslej opraviški uradnik. Podredjeni so v službenem oziru vsi osrednjemu obrtniškemu nadzorniku dvornemu svetniku pl. Migerki.

O našem topništvu prinaša „Pester Lloyd“ dopis in vest iz Pulja, da se v vojaških krogih bavijo z mislijo, če bi ne bilo dobro za obrambo pomorskih trdnjav, v katerih so največji topovi napejlani, lastno topništvo vpeljati, kakor smo ga imeli do leta 1868 pod imenom „primorskega topništva“. Mornarica si pa veliko prizadeva, da bi obrambo pomorskih trdnjav v svoje roke dobila in topniško službo po pomorskih topničarjih opravljala. Do sedaj to važno službo trdnjavsko topništvo opravlja in so od vseh dvanajst batalijonov posamične kompanije in od nekterih tudi pogorske baterije po Istri in Dalmaciji razpostavljene, ktere se na vsaka tri leta menjajo. Ako se v resnici lastna primorska artilerija zopet osnuje, jo bodo častniki sami z največjo žalostjo pozdravili, kajti nihče ni rad na večne čase po pustih isterskih in dalmatinskih krajih in potem bi častniku primorskega topništva res ne bilo nobe nega upanja še kedaj kaj družega videti, kakor temno morje in nabrežno skalovje.

V deželnem zboru **hrvaškem** obravnavali so razne nasvete in predloge. Mihajlovič se je ocepil od narodnjakov in k divjakom pristopil. Govorili so Mihajlovič, Šram in Folnegovič. Mihajlovič graja prevelike popustljivost in prizanesljivost narodne stranke in ji prerokuje, da ne bo nikdar pravega vspeha dosegla, ker je preveč odjenljiva nasproti vladi in Madjarom. To je tudi vzrok, da je on prestopil k „divjakom“, katerih program je edino pravi, kar bo de s časoma čas pokazal. Nikdar ne bi verjel, da bo de Tisza tako napravil, kakor jo je, da bo de namreč silil bivšega bana Pejačevića ali deželo k uporu tirati ali pa svoje dostojanstvo odložiti. To so posledice prevelike zanesljivosti nasproti Madjarom. — Poslanec in zajedno podpredsednik Šram osvetljuje programe in načela raznih strank in iz tega izvirajoče težavno poslovanje banovo in pravi, da je imel njegov prijatelj pač prav, ko je rekel, da če bi tudi Boga samega za hrvaškega bana izvolili, bi se v treh mesecih dostojanstvu odpovedal, tako bi bil sit tega večnega nagajanja in zbadanja. Sedajni položaj na Hrvaškem je popolnoma enak razmeram med bolnim človekom in zdravnikom. Bolno telo je naša domovina, zdravnik njeni smo mi. Oboji skupaj moramo z največjo vestnostjo na to delati, da se nam domovina kmalo pezdavi in okrepea.

V **ogerskem deželnem zboru** zahteval je poslanec Somsich od trgovinskega ministra pojas-

nila o velikanskem ropu, ki se je nedavno na budapeštanski pošti zgodil. Trgovinski minister baron Kemeny pravi, da mu do sedaj še ni nič gotovega znano, ali je onih 240.000 goldinarjev oropanih ali pa izneverjenih. Kar se pa pisma z 12.000 goldinarji tiče, je dokazano, da je zginil po malomarnosti dotičnih uradnikov, ktera sta že iz službe odstavljena in v preiskavi. Poslanec Szederkenyi pravi, da prostori, kjer se denar na pošti oddaja, nikakor niso svojemu namenu primerni in da imajo dotični uradniki za svojo težavno dostakrat 18 ur presega jočo službo, premajhno plačo.

Potovanje našega cesarja na Laško postalo je že prav častnikarska igrača. V pondeljek vsi listi brez izjeme, kakor bi se bili zgovorili, trdijo, da cesar pojde na Laško kralja Humberta obiskat; v torek so vsi o tem edini, da na popotovanje še misliti ni, in to se potem ponavlja s čudovito doslednostjo teden za tednom, danes da, jutri da ne! Ali se ne pravi to slepariti ter naročnikom denar iz žepa krasti?

Parturiunt montes et nascitur mus! bi se z dobro vestjo lahko reklo o **avstrijsko-rumunski spletki**, ktero so lansko leto meseca oktobra ogerski žandarji na erdeljsko-rumunski krajini provzročili. Omenjeni orožniki zasačili so v ogerski stražnici, ki tik rumunske meje stoji, osem rumunskih financarjev, ktere so s saboj vzeli in jih najbližnji sodniji izročili. Sodnija izročila jih je pa zopet rumunskemu najbližnjemu načelniku carinskega urada. Politične strune so se od obeh strani h krati napele in nekteri častnikarji, ki včasih čujejo travo rasti, so že v duhu grozovito vojsko videli, ter jo svojim bralcem slikali. Vsi avstro-ogerski in tudi inostranski častniki prinašali so po cele strani dolge članke o tistem erdeljsko-rumunskem boji. (?) Do sedaj se je med avstrijskimi in rumunskimi diplomati pisarilo in stvar se je dognala. Vojske zaradi tega med Rumunijo in Avstrijo ne bo, pač pa se je naročilo dotični politični oblasti, da naj za to skrbi, da se bodo tisti ogerski žandarji, ki so Rumunce s saboj vzeli, nekoliko pokregali. Ker ste obe državi s tem zadovoljni, je stvar, o kateri so posebno nemške novine tedne in tedne pisarile, dognana in — ljubi mir ohranjen.

Vnanje države.

Med **Črnogorci** in **Albanci** so strune jako napete; mogoče, da se izcimi vojska med njimi. Črnogorci so namreč hoteli zasesti pokrajino, ki je bila njim prisojena, a paša Gusinjski se je temu vstavljal. Črnogorci si hočejo pokrajino tudi s silo osvojiti ter so že orožje med seboj razdelili in si vojskovodjo izvolili.

Srbski prvi minister Kristić objavil je poročilo, ktero je kralju predlagal o ustanku v timoški dolini. Kristić pravi, da so upor radikalec provzročili in to deloma z besedo, še več pa po svojih listih, ker so ljudi hujskali, naj ne oddajajo orožja. Posledice tistega upora so jako žalostne. 94 oseb obsodilo se je na smrt; od teh jih je ušlo 10, jeden se je sam umoril, in 63 se je smrtna kazen v večletno ječo spremenila. 567 oseb obsodilo se je na daljši ali krajši zapor, 5 od teh v hudo ječo, 68 pa v navadno. Oproščeni jih je bilo 75. Vsega skupaj stalo je 819 oseb pred hitro obsodbo v Zajčarju, ktera je v 33 dneh 84 obravnav zvršila.

V **istočni Rumeliji** se menda počasi pričenjajo sablje brusiti. Ruski častniki, ki službujejo v rumelijski vojski, tožili so rumelijsko vladu, da jim sklenjene pogodbe ni tako spolnovala, kakor bi jo bila morala in tega prestopka ni nihče drugi kriv, kakor sam generalgubernator Aleko-paša. Ta je ukazal, da morajo ruski častniki, če tudi morda stareji od bolgarskih, poslednje pozdravljati, v slučajih, da bi kak bolgarski častnik ruskega v dostojanstvu preskočil. Ruskim častnikom se ta ukrep Aleko-pašin prav za malo zdi in ga smatrajo, da jih žali na

časti. Obrnili so se toraj skupno do svojega načelnika generala Streckerja, kateri je uležil za-nje privatno tožbo.

Nagovor **ruskega cara** ob novem letu spriduje o dobrem sporazumljenji velikanske države z ostalimi evropskimi velesilami. Kar se tiče notranje politike, se car nadja, da se bo nihilistični kači, ki je konec starega leta zopet svojo strupeno glavo dvigati jela, s strogostjo in opreznostjo pot preprečila. Redarstva se je nastavilo v Petrogradu trikrat toliko, kakor je sicer navadno, in mestnemu poglavarju so se določile še večje pravice kakor do slej. On sme vsako zadrugo, bodisi javna ali privatna, politična ali obrtniška razrušiti, ako mu ni povoljna in je kakor si boji sumljiva.

Španski ministri sklenili so od kralja razpust državnega zbora zahtevati, in ako bi se kralj temu zahtevanju ustavljal, odstopiti.

Francozi in Angleži so se jeli zopet nekaj grdo gledati. „Rep. Française“ piše: „Angleži naj si dobro tri reči zapomnijo in te so: 1. da bi se mi prav radi z njimi sporazumeli gledé Egipta; 2. da Evropa brez našega prijateljstva in naše zveze ne bo več dolgo Angleske v poštev jemala; 3. da, če si hočejo francosko prijateljstvo pridobiti, morajo angleški častniki z drugimi peresi pisati začeti.“

Kitajski marquis Tseng, poslanec v Parizu, je zapravil na Francoskem še zadnjo pičico spoštovanja, ki ga je dosedaj vžival in sicer po svoji nedoslednosti, s katero on na tihem proti Francozom ruje, kjerkoli le zamore. Nedavno je pisal članek v „Breslauer Ztg.“, kjer presoja francosko politiko o Sedan in Metz. Francoski „Soleil“ vzel ga je zaradi te brezobzirnosti nekoliko v roke, in mu svetuje, naj rajši pusti diplomacijo, kajti on ni za njo, ter se poloti častnikarstva. Morda se ga kak list usmili, da ga posadi na prvo mesto glavnega urednika, drugače bode francoska republika tega več ko nesramnega človeka čez mejo posadila. Če Tseng nima kosmatih ušes in še trohico častne zavesti v sebi, sedaj bo pobral kopita in odšel, kar bi bil moral do diplomatičnem običaji že tedaj storiti, ko se je prva puška med Francozi in Kitajci, kateri so Anamitom skrivaj pomagali — sprožila.

Kitaj ne bo Francozom nikake vojske napovedal, temveč se bodo kar tako sprijeli, ker so tudi Francozi kar po tihem Tonking napadli in to se Kitajcem žaljenje kitajsko-francoskih razmer dozdeva. Zarad tega se bodo povsod Francozom protivili in še misliti ni, da bi svoje vojske iz Bakninga umaknili.

Vsa okolica okoli **Chartuma** se je vzdignila in za orožje prišla proti Egipčanom, kakor uradno poročilo od ondod naznanja.

Znano je, da je **Angleška Egiptu** svetovala, naj prepusti Sudan svoji osodi, kajti pomanjšana egipčanska država bode laglje ubraniti grabežljivim rokam Mahdijevim. Ta sovet Angležev je bil za Egipt toliko, kakor povelje, in vlada v Kahiri je tudi ubogala, ter odgovornost za vse posledice, ki bodo iz tega v teku časa še nastale, Angležem prepustila. Angleži bi bili pa, kar se odgovornosti tiče, mnogo laglje shajali, ako bi bili oni, kakor so to s kraja nameravali, v Suakim postavili kakih 20.000 mož in skušali Mahdijeve druhali iz Sudana venkaj pognati, kakor pa bodo sedaj za skrajšani Egipt in njegovo varnost odgovornost prenašali in za varnost namestnega kralja skrbeli. Da jih začeta stvar v resnici skrbi, kaže nam vest, ki se je „Gauloisu“ 13. t. m. iz Londona brzojavila in pravi: „Da je v Londonu mnogo govorjenja o odposlanji jednega angleškega vojnega oddelka v Egipt, da se red ohrani in Mahdi v svoje kraje zavrne. Pri tej priložnosti tudi ugibajo, da ne pojdejo ravno tisti vojski tje kaj, ki so bili ondi leta 1882, ko so Aleksandrijo razsipali, temveč se bodo za to ekspedicijo čisto nove čete odbrale, ki niso še v ognji bile. Največ se bo v to indijskih čet določilo in to iz tega vzroka, da ne bo potreba rezervistov sklicavati, kar je tudi vse hvale vredno, kajti aktiven vojak ima glavo in srce na pravem mestu, kjer ga mora vsak pošten vojak imeti, rezervist pa že bolj na domu ali na službi visi, če je pa oženjen, ga pa ni slabšega vojaka za v vojsko, kakor je rezervist. In kako bi tudi zamogel z navdušenostjo za puško prijeto, ako so mu vsak trenutek blede obraz zapuščene in žalujoče žene in objokani obrazi lačnih otrok pred očmi, ki nimajo nikogar, da bi jim kruha oskrboval! Angleži so pri vsi svoji sebičnosti neznano praktični ljudje, kar se imajo pa zopet le sebičnosti zahvaliti.“

General Gordon, o katerem smo že nedavno omenili, kako si on misli rešitev za osamljeni **Sudan**, odpotoval je sedaj v Egipt, od kodar se bo proti Suakimu in Chartumu napotil. Naloga mu bo o vojaškem položaji ondi poročati in pa za varnost Evropejcev v Chartumu skrbeti, dokler jih ne spravi iz Sudana popolnoma venkaj. Le po nabrežji reke Nila naj bodo še evropski naseljenci ostali, ker se jim ondi lahko z vojnimi ladjami na pomoč pride, kakor pred dvema leti v Aleksandrijo, notranje kraje morajo pa vse opustiti, ako jim je življenje drago.

Izvirni dopisi.

Iz Radolice, 20. jan. Danes je bila odprta postajalnica (Haltestelle) Radoliška. Vlaki vsi posta-

Skupaj toraj 37.088.000.000 frank. ali v našem denarji 16.689.600.000 goldinarjev.

K tej gorostastni svoti se mora pa še vsako leto kakih 350 milijonov zlata, 450 milijonov srebra in kakih 100 milijonov drobiža na račun tistih dežel pristeti, katerih še v denarni statistiki ni. Toraj bi skupne gotovine na celem svetu bilo okoli 38 milijard frankov, kojih 18 milijard v zlatu, 17 milijard v srebru in 3 milijarde na drobiž računimo.

Še nekaj. Ker je statistika že ravno pri rokah, preračunimo še, koliko da v posamnih državah od navedenih denarjev na jednega prebivalca pride. Tukaj mora se nam pokazati, če je res, kar se med našimi kmetiči tolikokrat čuje, da je v tem vzrok vse denarne nadloge iskati, ker na Dunaji premalo denarja delajo.

Na jednega prebivalca toraj pride:

	zlata	srebra	drobiža	drukih
	milijonov	milijonov	milijonov	milijonov
na Francoskem	117-30	77-10	1-50	5-30
v Belgiji	61	52	2-60	6
na Grškem	—	—	2-50	5-60
na Laškem	24-60	4-60	2-70	6

	zlata	srebra	drobiža	drukih
	milijonov	milijonov	milijonov	milijonov
v Švici	20	13-30	2-25	6
na Nemškem	45	12-50	1-25	12-50
na Španskem	46	21	3-50	9-70
v Zedinjenih Državah	58	14	1-45	8-30
v Holandiji	12-50	75	—	4-15
na Rumunskem	13-60	14-50	0-80	5-10
na Turškem	9-20	5-50	—	0-30
na Angleškem	92-20	—	0-90	13-80
v Avstriji	—	—	0-65	1-90
na Danskem	38	—	0-40	12-50
na Norveškem	22-50	—	0-25	3-80
na Švedskem	12-30	—	0-20	4-20
na Portugalskem	32-50	—	—	11-20
v Indiji	—	20	—	—
v Meksiki	2	30-50	1-80	—

Kmetje imajo prav! Največ denarja ima pa Francoska. Opomniti nam je še, da so vse navedene statistične date skozi in skozi resnične in kolikor je sicer vedeti mogoče za začetek preteklega leta veljavne.

jajo razun dveh ponočnih. Poslopje bo dozidano menda do srede majnika; za zdaj je le provizorično uravnano. Veselje veliko po vsem mestu! Z jutranjim vlakom peljala se je požarna straža v Podnardi naproti občespoštovanemu in ljubljenu g. grofu deželnemu glavarju. Kmalu po pol 9. uri zjutraj dospel je vlak z okinčano mašino v Radolico, kjer ga je pričakovala množina ljudstva na zastavami okrašeni postajalnici. Pok moznarjev je naznanjal prihod. G. grof je bil sprejet z navdušenimi „živio“-klici; nagovoril ga je župan g. Hudovernik in se zahvalil za mnogi trud o napravi toliko potrebne postajalnice. Popoldne izlet na mnoge kraje (Javornik itd.)

Iz Gorice. 17. jan. imela je „Sloga“ občni zbor. Predsednik dr. Jos. Tonkli je pričujoče soude, katerih se je zbralo nad 30, pozdravil, ter odprl zborovanje. Društveni tajnik in denarničar sta potem zaporedoma objavila svoja jako skrbno sestavljena obširna poročila. Obojno poročilo je bilo jako zanimivo ter od zbora sprejeto s pohvalo.

Na to je sledilo poročilo in razgovor o peticijah, namreč 1. peticija do visoke vlade za vpeljavo kulturnega sveta na Goriškem. Naš prvi veščak v kmetijskih zadevah g. vodja slov. kmetijske šole je z živo besedo narisal potrebo kulturnega sveta za goriške Slovence. Nadejamo se, da visoka vlada bo gledé na naše razmere rada vstregla tej prošnji.

2. Peticijo za državno podporo otroškemu vrtu, katero je ustanovila „Sloga“ v pretečenem letu, je pojasnil dr. Gregorčič. Nesrečno stanje slovenskih otrok v Gorici je č. g. govornik tako jasno in gniljivo opisoval, da se je milovanje do nedolžnih otročičev, pa tudi gnjev do tistih, ki so temu vzrok, vnel v naših prsih.

Tej peticiji dodal je č. g. Bl. Grča samostojni dostavek, da naj od „Sloge“ nabira statistične date gledé slovenskih za šolo sposobnih otrok v Gorici, potem pa v izrednem zboru stavi primerne predloge.

Žal, da je resnično, kar je omenil č. g. govornik, da smo do sedaj molčé gledali in trpeli, ko je nasprotnik iz slovenskih koč spletal bič za naš narod. Veliko zaslugo si bo pridobila „Sloga“ za slovenski narod, ako doseže silno potrebno slovensko ljudsko šolo v Gorici.

3. Zadnjo peticijo je prebral g. profesor Barbuč. V tej se popisuje potreba popraviti in razširiti državno cesto ob Soči od Solkana do Bovca.

Upamo, da visoka vlada bo tudi to prošnjo vzela v resen prevdarek. Ako nam pa namesto naprošenih poprav na tej cesti preskrbi železnico po soški dolini, ji bomo vedeli pa še večo zahvalo.

Konečno je g. Kerševani podal tri nasvete odboru v razmišljanje in morebitno izvršitev.

Sledila je volitev odbora; potem je pa č. g. B. Grča izrekel zborovo zahvalo za skrbno delovanje in čestitanje „o prestavi iz domačega vrta v žlahten vrt“ gospodu predsedniku; odboru pa zahvalo za obširno delovanje v preteklem društvenem letu. Na to je g. predsednik zborovanje zaključil z govorom, v katerem je pozival zbor, da naj s trikratnim „živio“ izrazi svojo navdušenost do presvitlega cesarja.

Od Vojnika, 19. jan. („Štajarski Gospodar.“) Dopisnik je že o svojem času poročal o celi zgodovini slovenskega glasila kmetijske družbe štajarske. Ta je s prva sama izdajala slovenski prevod družbenega lista „Landbote“. Pozneje so to opustili ter so čez leto in dan začeli „Slov. Gospodarju“ v Mariboru dodavati „Gospodarstveno prilogo“. Po tem potu se je namen družbe pač najlepše pospeševal. Toda, ko je z dovoljenjem družbinoga vodstva isto frajmavarski „Kmetijski prijatelj“, vulgo „Lisjak“, začel ponatiskavati — še celo številko „80“, ki jo je dosegla takrat „Gospodarjeva“ priloga, je ponatisnil in potem s štev. „2“ nadaljeval — in se tako gledé jezika, kterege lisjaček nima v oblasti, s tujim perjem podstopil kinčati, prišlo je seveda do pritožbe. Nasledek temu je bil, da je vodstvo odpovedalo „Prilogo“ obema časnikoma ter, kakor s kraja, samo prevzelo izdavanje glasila v slovenskem jeziku.

Novi list, ali bolje: od mrtvih vstali „Štajarski Gospodar“ — tako je listu ime bilo in je zopet sedaj — bode, kakor zadnji „Landbote“ objavlja, izhajal dne 8. in 24. vsakega meseca.

Bilo je pričakovati, da bode se obnovljeni časnik pošiljal družbenikom, o katerih vodstvo gotovo zna, da umejo slovenski. Ali to se ni zgodilo. Vsaj na ogled bi se list lahko razposlal na razne kraje. Tudi šole, kolikor je pisatelju teh vrstic znano, niso

glasila dobile sedaj, med tem, ko se je o svojem času vsem šolam pošiljal redno, kakor nemško izdanje. Tudi „Landbote“ ni prinesel vabila za naročanje slovenske izdaje. Dopisniku še „Štajarski Gospodar“, ki je baje že 8. t. m. zagledal svetlo sveta, ni dospel pred oči, pač pa obe dosedanji številki nemškega teksta.

Ni dvombe, da vodstvo nepristransko misli. Saj še ni ravno dolgo, kar je predsednik v nekem javnosti izročenem pismu brezpristranost od strani vodstva povdarjal. Zato ne moremo sklepati, da bi družbin odbor ne imel dobrega namena ter skrbel za izgovor: Čemu slovenski list, ako pa ga družbeniki ne marajo! Vendar, kakor okoliščine sedaj kažejo, ne preostane drugo, nego da se slovenski udje kmetijske družbe sami oglašijo in za sebe zahtevajo dopošiljanje lista „Štajarski Gospodar“.

Domače novice.

(Premilostni knezoškof Krizostom) so bili včeraj zjutraj še iz domače kapele obhajani, dopoldne so prejeli papežev blagoslov, in popoldne pa sv. poslednje olje, ker se je bilo bati, da skoro ugasnejo.

(Gosp. Čebularjeva fizika) je neki dobila ministersko potrjenje ter bode prišteta učnim knjigam za nižje razrede srednjih šol.

(Gledališka predstava) v soboto zvečer je večernim razmeram primerno napolnjeno hišo ves večer v živem smehu in srčni zadovoljnosti ohranila. Igrala se je prav spretno in dovršeno dovtipno ranjcega Ogrinca vesela igra „V Ljubljano jo dajmo“, kar je hvaležno občinstvo tudi z vstrajnim ploskom in burnimi „dobro“-klici radodarno priznavalo. Vse vloge so bile jako srečno razdeljene in lahko rečemo, da smo za to stran slovenskega gledališča z izvrstnimi močmi preskrbljeni! Prav dobro so tudi gg. čitalnični pevci svojo nalogo rešili pevajoč „Luna sije“ in pa Försterjevo „Kitico narodnih pesmi“. Škoda, da je bil v čitalnici „venček“, sicer bi se bilo v gledališču vse trlo. Ako smo prav slišali, predstavljala se bode v nedeljo po Svečnici 3. februarja jako podučljiva in v srce segajoča čarobna igra „Zapravljivec“. Mar li bi se ne dalo prej dogovoriti ter tako vkreniti, da bi ne bili dve veselici h krati, kakor ravno v zadnjič v gledališču in čitalnici?

(Matičin odbor) imel je 19. t. m. sejo, ktere se je vdeležilo 15 ljubljanskih odbornikov. G. Svetec pismeno predlaga, da bi se izredni občni zbor Matice slovenske sklical meseca maja. G. Levec priporoča ta predlog, ker o knjigah in letnini tako nič ne premení, in gre le na to, da se skliče gotovo izredni zbor kadar koli. G. Wiesthaler omenja, da bi se imel po sklepu zadnjega občnega zbora prihodnji izredni zbor sklicati meseca januarja, in da bi bilo sitno se opravičevati, zakaj se je to odložilo do maja. Ugovarja se, da v tem mesecu zborovanje ni več mogoče, zato gosp. Senekovič nasvetuje, naj se skliče občni zbor meseca februarja. Več odbornikov pa želi, naj se skliče v sredo po veliki noči, t. j. 16. aprila, ker bode tedaj društvenikom najlaglje, se občnega zbora vdeležiti. Ta od g. Levca stavljeni predlog se sprejme, ker bi zdaj že ne bilo mogoče sestaviti bilance o Matičnem premoženju, ki se ima občnemu zboru predložiti. — G. predsednik Grasselli prebere pismo prof. Raiča, ki nasvetuje nekatere premembe Matičnih pravil in opravičnega reda. Nasvetuje se, pismo izročiti odseku, ki ima pretresati omenjeno premembo. G. Šuklje omenja, da je potrebno pravila premeniti dosledno, da pa pismo Raičevo ne more biti podlaga posvetovanju odsekovemu. G. Senekovič meni, da Raič ima pravico nasvetovati premembo pravil, na premembe opravičnega reda, ki jih priporoča prof. Raič, pa se odseku ni treba ozirati, ker je sestava opravičnega reda reč odborova. V dotični odsek se izvolijo gg.: Šuklje, Senekovič in Zupančič Anton. Njih načrt se bode autografil in vsem gg. odbornikom poslal pred sejo, v kateri se bodo obravnavali odsekovi nasveti. — Odbor po g. predsedniku izreče zahvalo prof. Levcu, kateri je tako izvrstno vredil Letopis za dve leti 1882/83 ter ga prosi, naj prevzame to opravilo tudi za tekoče leto. G. Levec to sprejme in razglasi v kratkem dotično povabilo pisateljem. Tudi se dá gospodarskemu odseku nalog, razpisati konkurs za tiskarje Matičnih knjig. G. Levec priporoča, ako bi „Narodna tiskarna“ več ne dobila tiska, da se ji pusti vsaj tisk Lovčevih zapiskov in ker je knjižica

sama na sebi premajhna, da bi se dala vezati, naj se pri drugem delu strani ne pričnó iz nje, ampak naj se kar nadaljuje tam, kjer jenjajo v prvem. G. Marn nasvetuje, naj se gospodarskemu odseku naroči, da potrebne račune za občni zbor do prihodnje odboro ve seje sestavi, in da naj se tiskanje knjig ne oddaja za več let, ker se Matica nekako prestvarja, ampak le za letos, Lovčevi zapiski pa naj se brž ko brž dajo v tisk. Ti nasveti obveljajo. Tudi se sklène nove ude sprejemati za tekoče leto do 1. junija 1884, ker se sicer ne more določiti, koliko knjig naj se tiska. Dotlej naj tudi vsi stari udje pošljejo svojo letnino. Sklène se po časnikih razglasiti izredni zbor na 16. aprila, povabilo pisateljem za Letopis, in družnikom letno vplačevanje do omenjene dobe.

(Današnji somen o sv. Pavlu) je bil dobro obiskovan. Posebno se je prignalo dozdej še nepoznano število goveje živine, tudi kónj preej veliko. Kupčije pa z govejo živino vendar ni bilo prave, ker so prodajalci blago jako visoko držali; kmetijski kupei skoro niso mogli blizo, akoravno bi bili radi nakupili si živine za rejo; kupovali so skoro sami tuje in to po visokih cenah. Zopet migljaj našim kmetom, za kaj se najlože denar dobi, namreč za živino. Tako drage goveje živine, kakor danes — so rekli stari živinorejci — še ne pomnijo. — Druga kupčija ni bila nič kaj izdatna, malokdo izmed trgovcev in kramarjev se pohvali z njo.

(Srebrni križec za zasluge) prejel je znani pismonoša Simon Jeras v pripoznanje njegovega več ko 40letnega zvestega službovanja.

(Zbrali) so se vsjeraj krojaški pomočniki po magistratu poklicani, da bi osnovali si zadrugo; pa tega niso marali in tako se je zbor razšel brez vspeha.

(Umrla je) včeraj opoldne mati slovenskega pesnika g. Josipa Cimpermana. Pogreb bo v torek popoldne iz Žabjeka. Naj v miru počiva!

Razne reči.

— Gosp. Anton Lampe, bivši kurat v Šturji, ki zdaj biva v Gorici, je za mrtudom nevarno zbolel.

— V Trstu je umrl vrhovni nadzornik redarjev, gosp. Vinko Zempirek, rojen Slovan iz Brna, 46 let star. Škoda zanj, kajti prav na svojem mestu je bil ter je povsodi „irredenti“ krepko na prste stopal. Takih mož ravno sedaj Trst bolj potrebuje, kakor zlatega denarja in žalbog, da so tako redki!

— Kmetijstvo v ljudski šoli. Na Štajarskem so se v pretečenem letu otroci podučevali o gospodarstvu v 50 šolah. Med temi so na slovenskem delu Štajarja sledeči kraji: Čadram, okolica Celje, Vransko, Konjice, Šmarje, — v celjskem okraji; sv. Jurij, Kapela, Mala-nedelja, sv. Križ, Ljutomer, Negova, sv. Peter, — v ljutomerskem okraji; Jarenina, Lembah, Marija v Pušavi, sv. Peter, — v mariborskem okraji; sv. Barbara, Ormuž, Velika-nedelja, Hajdina, Kostrivnica, sv. Križ, Središče, Rogatec, — v ptujskem okraji; Brežice v istoimenskem okraji; Slovenji Gradec in Mahrenberg, — v slovenjegraškem okraji. Učencev po vseh 50 učilnicah bilo je 1234. Za nagrado učiteljem je država dala 400 gold. Na slovenskem Štajaru dobili so isto sledeči gospodje: Cizelj — Vransko, Dobnik — Dolič, Horvat — Ljutomer, Jurkovič — Šmarje, Kryl — Ljutomer, Malenšek — Čadram, Ornik — Brežice, Praprotnik — Pušava, Stöger pri sv. Petru tik Maribora, Strenkelj — Središče, Vidič pri sv. Pavlu v savinski dolini, Rženjak pri sv. Petru zunaj Radgone.

— Vitanjčani pri Celji so nemškemu „šulferajnu“ dali 5 gold. 60 kr. za dve podobi cesarja Jožefa II.

— Pri sv. Petru pod ss. Gorami je po iznajdbi celjske „nachtvahtarice“ baje „hauptquartier der national-clericalen finsterlinge“, med tem ko na Bizelskem po istem viru z „liberalnimi“ naprednjaki vleče duhovščina, „die sich ausnahmsweise von allen politischen plünkeleien ferne hält.“ Bog si ga zna, kako se to zadnje ima razumeti, ker duhovniki z laži-liberalci vlečejo in vendar se s politiko ne pečajo? Celjanki menda pustna doba pamet meša, tisti „vahtarici“ ki je lani po novem letu, to je 1883 začela izhajati, a na čelu ima zapisano, da je doživela „IX. Jahrgang.“ Ali s tem hoče označiti svojo resnicoljubnost?

— Razpisane službe učiteljske. Nadučiteljska v Vitanji, podučiteljska v Slov. Gradcu, sv. Martina pri sv. Slov. Gradcu, sv. Iliji pri Turjaku in v Ribnici pri Marenbergu, — vse do 10. februarja.

— Morilec Hugo Šenk je imel že zopet dve „ptičici“ v zanjkah, kterima bi bil v skrajnem

čas u vrat zavil, ko bi ga ne bila zasegla pravična roka božjega maščevanja. Daljše znanje je imel z neko Josipino Eder, ktera pripoveduje, da ji je obljubil, da se bode zdaj poročil z njo in se bosta v to svrhu v petek, preden so ga prijeli, nekam venkaj peljala na ženitovanjsko popotovanje, iz ktere ga bi se bila uboga preslepljena Eder skoraj gotovo naravnost na oni svet podala, osnoval si je ravno pred svojim zasačenjem novo znanje z deklico, „ki bi se bila tudi rada omožila“. Da bi mu tu Eder odveč hodila, je očitvidno, kar tudi ona sama pripozna, da bi bila v petek že na onem svetu, ko bi ne bili Šenk prijeli. Eder je bila tudi tista osoba, kateri je Šenk zlatnino in druge dragocenosti umorenih žensk donasal, ne da bi bila vedela, iz kakšnega vira da dohajajo. Ko je nedavno Šenkovo osodo in njegovo preteklost zvedela, prestrašila se je tako, da se ni zamogla kviško držati. Noč in dan je objokovala svojo osodo in naposled so še njo zaprli. Dokazalo se je namreč, da je na Šenkovo prigovarjanje izmaknila gospodinjo, pri kateri je stanovala, bisernico, vredno več sto goldinarjev. Sama je premožna in ima okoli 1300 goldinarjev, ki si jih je prihranila. Doma je iz dobre hiše in silno varčna, da, skoraj skopa. — Za dekleta svarljiv izgled, koliko se jim je treba varovati pregrešnega znanja. Res vsak zapeljivec ni tak ubijavec kakor Šenk, a dekleta se vselej ponesrečijo — med desetim saj gotovo devet.

— O popolni spridenosti morileca Huga Šenka kaže nam sledeča dogodka: 15. t. m. dala je dunajska deželna sodnija pet zveri v človeški koži fotografovati za album hudodelcev. Bili so: Pongratz, Dürschner, Hugo in Karl Šenk in pa Šlosarek. Vsi so bili nekako potrti, le Hugo Šenk bril je norce. „Le prav čednega me naredite,“ rekel je proti fotografu. „če tudi vem, da vešala ná-me čakajo, nič ne dé.“ Fotograf ga pozivlje, naj naredi prijazen obraz. „Tako,“ pravi Šenk, „le prosite tiste-le gospode (pokaže na stražnike) naj odstopijo, dokler pa tiste vidim, mi ni mogoče!“ In vendar mu je bilo mogoče, kajti napuh njegov je še tukaj zmagoval. „Uložil bom prošnjo na deželno sodnijo, naj se moje slike prodajajo na korist poškodovanih.“ Ko ga je na to nekdo grajal, pravi Šenk: „Res ne vem, kaj prav za prav svet še imeti hoče: vesel naj bo, da sem mu toliko starih „škatelj“ spoti spravil . . . in zato me bodo sedaj obesili. Le za Ferenczy mi je žal, ker je bila v resnici ljubeznjiva. In tako je lepo prosila, naj ji ne storimo nič žalega; jaz ji nisem nič storil, Šlosarek pa ni drugače hotel. Jaz bi ji bil rad prizanesel, ko je rekla, da naju ne bo izdala.“

— Glavni projekt železnice iz Trsta v Gorico in Vipavo došel je 26. decembra iz trgovinskega ministerstva tržaškemu magistratu, kjer si ga lahko vsakdo ogleda. Kédaj se bo začela zgradba dotične železnice, bo magistrat pozneje naznanil. Ta načrt se tudi v goriskem okrajnem glavarstvu lahko vidi. Kdor se zanj zanima, naj se poda ali v Trst ali pa v Gorico, kamor mu je bliže.

— Črnogorski knez Nikita zajahal je pegaza in zletela sta na Parnaz. Zložil je namreč tri-dejansko žaloigro „Balkanska cesarica“, ktero so diletantje na Cetinjah v nalašč za to pripravljenim gledišči na oder spravili. Navzoči so bili: knez, kneginja, cela njegova družina, knez Peter Karadjordjevič, vsi zastopniki tujih držav na cetinjskem dvoru in mnogo občinstva od blizu in daleč. Sè živahnim priznavanjem odobraval so se trenutki, v katerih je igra na kako domoljubno djanje kazala. Vsi so bili s predstavo vrlo zadovoljni, najbolj pa knez Nikita sam, ki se je jako toplo zahvalil predstavljajočim diletantom.

— Umrili in oropali so generala Benediktincev, Viljema Cezarja de Monte Vergine, 17. t. m. v njegovem stanovanju v Rimu. Zaprli so njegovega služabnika in služabnico, ker sta umora sumljiva.

— Avstrijski konzulati v inostranstvu našajo ogromno število 449 uradov. Od teh je 275 konzulatov v Evropi, 57 v Aziji, 44 v Afriki, 70 v Ameriki, in 3 v Avstraliji. Največ posla ima konzulat v Bukareštu, kar nam priča, da je avstrijska kupčija v Rumuniji na iztoku najbolj razvita. Ako premostrimo opravila, s katerimi se konzulati pečajo, pokažejo se nam v peterih barvah. Opravila prve vrste so sodnijskega značaja in te imajo edino le konzulati v državah na jutrovem pravico opravljati. Druge vrste opravila so gledé brodarstva in se jako bolj pogostoma nahajajo, kakor pa prve. Tretje vrste so posli na trgovinsko-političnem polji. Četrte vrste so pozvedovanja gledé sklepanja kupčijskih zvez in pete vrste poslovanje se pa razteza na konzularno varstvo, ktere ga sme vsak inostranec v tuji državi pri svojem konzulatu zahtevati.

— Povod zlatenici našli so na Nemškem v Bremenu. V tovarni za stroje dobilo je več delavcev kože. Poliejia in zdravniška oblast pokazali ste, da si mora vsak, kdor je v tisti tovarni nastavljen, dati kóze staviti. Vsi so uboga in 13.000 uradnikov in delavcev dalo si jih je staviti. Meseca oktobra dobilo je 170 osob od tistih, ki so si dali kože staviti, zlatenice. Nihče pa je ni dobil izmed tistih, ki so pozneje ustopili v tovarniško službo. Sedaj ondi sploh mislijo, da cepljenje koz, prve kali za zlatenico v človeško telo zasadi. Tudi tacih se

je zlatenica prijala, ki so sdali v tovarni kože staviti in so potem ondi delo opustili in že drugje delali ali so pa že pri vojakihi služili. — Je pač neverjetno!

— Smešnica. „Janez kam pa se ti tako mudi?“ — „Krava mi je obolela in ji grem po živinskega zdravnika.“ „Tako; kaj pa žena, ji je kaj boljši? Saj si ji že šel po zdravnika?“ „E, nič ni kaj boljše ne; po zdravniku pa nisem šel, ker preveč stane, bo že Bog dal, da bo ozdravela.“

Poslano.

V „Slov. Narodu“ št. 15 v podlistku bral sem naslednje: „Namen ne posvečuje sredstev, če prav so Zavitarji trdili ravno nasprotno. Najbrže se pri sedanjem osodepolnem političnem boji vladni privrženci ravnaajo po tem razupitem geslu očetov Jezuitov“, Pisec tega stavka tedaj pravi, da so oo. Jezuiti (ali kakor on govori Zavitarji) trdili, da „namen posvečuje sredstva“ in da je to geslo očetov Jezuitov. Jaz sem, kolikor sem imel priložnosti se o Jezuitih podučevati, le to našel, da ti tega niso ne učili in tudi sedaj ne uče. Ker pa vendar je mogoče, da se motim, prosim g. pisca omenjenega članka, pa tudi vsacega družega, ki o tem več vé ko jaz, naj mi blagovoljno dokaže iz spisov oo. Jezuitov, pa takih, ki so v resnici Jezuitje bili, ne n. pr. odpadnikov tega reda, da so kdaj Jezuitje trdili ali celó kot svoje geslo proglasili: „Namen posvečuje sredstva“. Kdor mi iz spisov Jezuitskih dokaže to pred komisijo peterih profesorjev, od katerih sme on sam dva izbrati, mu po razsodbi te komisije obljubim plačati 100 gld., reci sto goldinarjev a. v. v gotovem denarju. Da bi več mogel, bi hotel tudi več obljubiti. Da pa „Narodov“ pisatelj ne bode se trudil za tako malenkost, sem mislil na vse strani, kar mi na misel pride sledeče:

Leta 1852 imeli so oo. Jezuitje v Frankobrodu na Majnu ljudski misijon. Katoliki in protestantje, večinoma možki so pazljivo poslušali govore pobožnih očetov. Velika ondotna katoliška cerkev je bila vedno prenapolnjena. Sovražniki Jezuitov so skušali s spisi in brošurami njih veljavo spodkopati ter so posebno naglašali, da se Jezuitje ravnaajo po geslu: „Namen posvečuje sredstva“. Sloveči pater Peter Roh S. J. je rekel konec tega misijona očitno v cerkvi, pred 6—8 tisuč poslušalci: „Oziraje se ra mnoga očitanja zoper nas naznanim: 1. Ako kdo pravoslavni fakulteti v Heidelberg-u ali v Bonn-u pokaže knjigo od Jezuita spisano, v kateri se zagovarja in nahaja pravilo: Namen posvečuje sredstva, ali s temi ali enakimi besedami, mu plačam po razsodbi omenjene fakultete 1000 gl. 2. Kdor pa, ne da bi to dokazati mogel, ta grdi nauk Jezuitom pripisuje ali ustmeno ali pismeno, je — nesramnež in lažnik“.

Leta 1862 je to svojo obljubo po časnikih ponovil in odločil juridično fakulteto v Halle, da bi tudi razsojevala, kdaj zapade obljubljenih 1000 gld. Peter Roh je umrl 17. maja 1872, pa obljubljenih 1000 gld. mu ni bilo treba plačati, nihče jih še ni zaslužil.

Morebiti bi bil naših učenjakov kdo srečnejši. Za 1100 se je pa že vredno potruditi. Toda „Narodu“ in njegovemu pisatelju pa tudi ponavljam št. 2 pater Roh-ovih pogojev: Kdor pa itd. (glej zgoraj).

V Ljubljani, 19. januarija 1884.

A. P. *)

*) „Narodov“ pisatelj naj se obrne na vredništvo „Slovenca“, kteremu sem ime naznanil in je tudi porok za mojih 100 gld.

Telegrami „Slovenca“.

Rimske toplice, 20. jan. Pogreb korarja Žuže sijajen; navzočih 44 duhovnikov; darovanih 30 vencev. Gosp. korar Kosar preizvrstno govoril.

Dunaj, 20. januarija. Ruski minister Giers bil je po cesarju sprejet v privatni avdijenci, ki je trajala 40 minut. Potem je imel Giers celo uro trajajoč pogovor z ministrom grofom Kalnokym. Giersu na čast bil je potem

obed pri dvoru, h kteremu so bili povabljeni pooblaščenca Lobanov in Reuss, in vsi ministri in dvorni dostojanstveniki.

Zagreb, 20. jan. Med razpravo adrese, ki se ima podati kroni, došlo je kraljevo pismo, po kterem je deželni zbor preložen za drugi čas.

Paris, 21. jan. Bil je tu zbor, ktere ga se je vdeležilo 1000 ljudi. Govorniki so povdarjali socijalni prekuć (revolucijo). Sprejeta je bila resolucija, ki se upira samovlastni politiki vlade ter pozivlje republikanske poslance, da bi zahtevali popravo ustave po kakem zboru, ki se ima sestaviti. — Drug zbor obiskalo je 2000 ljudi in sklenjeno je bilo nabiranje doneskov za spominek Delescluzea in vstreljenih komunistov. Govornik zahteva socijalni prekuć.

(Ta telegrama sta nam prišla tako nejasno pisana, da smo spravili iz nju, kar se je dalo; če je vse prav, ne vemo. — Vredn.)

Tuji.

18. januarija.

Pri **Maliči**: Winkler, Drexler, Cohor in Nowak, kupei, z Dunaja. — Ljudovik Lajušič, priv. uradnik, iz Celja. — J. Schink, posestnik, iz Zagorja. — Dr. vit. pl. Gutmannsthal, grajščak, iz Trsta.

Dunajska borza.

19. januarija.

Papirna renta po 100 gld.	79 gl. 85	kr.
Sreberna	80	15
4% avstr. zlata renta, davka prosta	100	30
Papirna renta, davka prosta	94	20
Ogerska zlata renta 6%	121	35
„ „ 4%	88	95
„ papirna renta 5%	86	70
Kreditne akeije	160 gld. 304	75
Akoije anglo-avstr. banke	120 gld. 116	80
„ avstr.-ogerske banke	843	—
„ Länderbanke	116	40
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	618	—
„ državne železnice	319	25
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	225	60
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 123	50
4% „ „ 1860	500	138
Državne srečke iz l. 1864	100	169
„ „ 1864	50	168
Kreditne srečke „ „ 1864	100	170
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	20
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	110	—
„ Ferdinandove sev.	104	75
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	—
London	121	05
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	71
Francoski napoleonid.	9	60
Nemške marke	59	30

Dr. Ivan Tavčar

odprl je

advokatorsko pisarno

v Ljubljani,

Gosposke ulice šte. 12,

tik Knežjega dvora. (2)

Priznana nepokvarjene, izvrstne

voščene sveče

izdelujeta

(21)

P. & R. Seemann v Ljubljani.

V kavarni „Tall“

Stari trg hiš. šte. 21,

(7) se dobivajo sledeča vina:

Teran	po	44	kr. liter.
Isterska	„	40	„ „
Dalmatinska	„	28	„ „

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.